

Spyr, hvat tú kanst gera fyri samfelagið

– Fylgið við í føroyskum bløðum og útvarpi, har møguleiki er. Lærið børn tykkara føroyskt, eisini um annað foreldrið er danskar, segði Dan R. Petersen m. a. tá hann setti stevnuna, sum Føroyingafelagið á Vestursølandi skipaði fyri við kappróðri og veitslu í Sorø leygardagin 13. september

Góðu landsmenn, góðu stevnugestir.

Tá ið abbabeiggi mín Hans Jacob Petersen úr Saltnesi bleiv sjúkur og seinni doyði á Jonstrup Seminarium fyri meira enn hundrað árum síðani, gingu

nógvar vikur, áðrenn familjan heima í Føroyum fekk boðini. Og tá ið ommusystur mín Mathilda Jacobsen úr Kaldbak fór til Danmarkar fyrst í hesi öldini, tók ferðin 20 dagar og kostaði 20 krónur. Eg kom til Dan-

markar í gjár, og tók ferðin knapp 2 timar. Og vil eg hava fatur á dóttirini í Odense, er bara at ringja og samband er í somu løtu. So verðin er minkað hesi árin, ikki bara minkað, men eisini broytt, umstøðurnar eru

betri.

Í 1935 gav »Hitt føroyska studentafelagið« í Kbhvn. eina bók út, sum æt »25 ára minnisrit«. Har er eitt yvirblit yvir studentar, ið eru komnir til Danmarkar at lesa. Frá 1900 til 1925 eru einans 40



Dan R. Petersen í Fuglafirði setti stevnuna í Sorø leygardagin 13. september

løg hjá knút olsen

Havið sang um Føroyar

Lag: ko'75

1. Ha - við sang um
Før - oyar, i tú - sund, tú - sund ár - við brú - ðar - song og n

Ík - salm, sang um gle - ði - brot og tár. Ljó - ði - ðar - barst ko - um
Før - oyar, i hjó - mu ber - gið vót - man ty - n

sko - rar - nar og fleig hvir um tin - ðar i hátt. ský. Ha - við sang um
Før - oyar, i ta lon - gu heys - ðar - nátt. tíð. * 2. Ha - við sang um

9. Syng nú, hav, um Føroyar, syng fagran song í kvøld, syng um stríð og váðiferð, og tak so tini gjöld. Fostraðir av brotinum og berginum í senn litla vit í ódnina, vit havsins royndu menn.

10. Hoyrt vit hava havsins dun frá fyrstu vøggustund; og til tess vit berast út í deyðans langa blund, lýða vit á iðubrot og sjóvarfalsins drátt; eiga vit í barminum tí havsins megnarmátt.

Hans A. Djurinus

Nr. 30 í nýggju Føroya Fólks, nr. 40 í gomlu

studentar byrjaðir upp á hægri lestur. Í 1/2 um árið. Bara teir namastu unglingarnir við teimum rikastu foreldrunum høvdu møguleika. So seint sum umleið 1970 skrivaði Maria Andersen ein bókling, sum æt »Føroyskar gentur í Kbhvn.« Hann snýr seg um tær truplu umstøður, ófaklæddar gentur arbeiddu undir niðri. Tað er tristur lesnaður. Men tær høvdu onki val. Heima var ikki brúk fyri teimum, og ongi útlið vóru fyri eini útbúgving.

Nú er øðrvísi. Hóast kreppu heima á landi, so hava samfelag og foreldur ráð og møguleika at geva sínum ungu eina miðnáms-útbúgving og møguleikan at velja.

Summi halda, at tað er synd í tykkum ungu at noyðast av landinum at læra. Eg haldi ikki. Mini lestrarár á Haslev Seminarium eru millum míni bestu. Tað er gott at vera føroyingur í Danmark. Tit eiga at føla tykkum privilegieraði. Í landinum við bestu undirvísingarskipan og sosiallóg-gávu. Í landinum, sum fostraði Ludvig Holberg, Søren Kirkegaard, H. C. Andersen og gamla Grundtvig. Minnist til, at tað var her, at tjóðskaparkenslan og tjóðskaparýrkingin tók seg upp. Tað er her, at Jørgen Frants Jacobsen skrivaði »Barbaru«, sum nú fer út í verðina sum filmur.

Men minnst eisini til: Tað verður fylgt við, hvussu gongst tykkum í útlandinum. Gongst tykkum væl, fellur heiðurin eisini aftur á okkum heima. Tit eru øll ambassadarar fyri føðilandið. Tað frøðir okkum, tá ið vit hoyra um góð avrik hjá Jákupi Mikkelsen og Toda Jónsyni. Ja, vit eru errin. Vit kanna okkum gleðiliga helvtina av Kent Kirk og Jacob Haugaard, tí mammurnar eru føroyskar. Vit kanna okkum eisini Knud Heinesen, tí hann hevur føroysk foreldur. Og tað kendist væl at vera landsmaður Johan Nielsens, ála, tá ið hann sat á fólkatingi. Tann markanti persónur hann var.

Tað sama kann sigast um teir føroyingar, sum hava gjørt seg galdandi í politikki í Danmark. T.d. skyldkonan Ragnhild Sørensen her í Sorø. Vit eru errin av tykkum. Tit eru virðilig umboð fyri følandið.

Tíverri hevur Føroyalandið bara havt tvær útflutningsvørur, nevnliga fisk og fólk. Tann fyrri hevur gagnað okkum, men tann seinna hevur velt okkum stóran miss. Við skomm má sigast, at tað føroyska samfelagið ikki hevur verið innrættað soleiðis, at tað hevur kunna breiðfótt øllum. Her hevur helst verið ov illa planlagt og ov lítið hugt eftir framrokningum. Vónandi kunnu tit, tá ið tit hava fingið útbúgving, koma heim aftur og broyta gongdina til tað betra. Tí tað er eisini ov bíligt at siga, at samfelagið onki hevði at bjóða mær, og tí mátti eg rýma. Eg noyðist at minna á tæy fortugdu orðini hjá John F. Kennedy: »Spyr ikki hvat samfelagið kann gera fyri teg, men spyr heldur, hvat tú kanst gera fyri samfelagið.«

Men framtíðin sær ljós út júst fyri tykkum, sum fáa tykkum útbúgving. Er olja í undirgrundini, sum tey flestu vóna, verður brúk fyri nógvum útbúnum fólki. Og tá serliga føroyingum. – Fylgið við í føroyskum bløðum og útvarpi, har møguleiki er. Lærið børn tykkara føroyskt, eisini um annað foreldrið er danskar. Gerið tykkara ávirkan galdandi heima í Føroyum. Tey, ið lesa og læra, hava at kvøðurætt til lógtingsvalið. Gerið brúk av hesum rætti, so tit føla medábyrgd av tí, ið hendir.

Í dag er stevna, og tað er hugaligt at síggja, at tit hava tikið traditiónirnar við tykkum til Danmarkar. Kappróður er okkara tjóðartrótt, og ein føroyskur bátur tekur seg eisini væl út á einum vatni inn á tí flata Sjælland.

At enda fari eg at ynskja øllum ein hugnaligan dag saman, og við hesum orðum lýsi eg stevnuna í Sorø 1997 at vera stevna.

Takk fyri!